

KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI, GAZDÁSZATI, IPARI, KERESKEDELMI ÉS NEVELÉSÜGYI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSMECSE ÉS A MEGYEI TANFELÜGYELŐSÉG HIVATALOS KÖZLÖNYE.

MEGJELEN:

hetenként egyszer, vasárnap.

Egyes számok 20 krajczárjával kaphatók könyvkereskedésekben.

A kéziratok a szerkesztőséghez, pénzek s reklamációk a kiadó-hivatalhoz utasítandók.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Előfizetési feltételek.

Vidéken és Léván házhoz küldve:

Egy évre . . . . . 5 frt - kr.
Hat órá . . . . . 2 frt 50 kr.

Előfizetési pénzek postautalvánnyal is küldhetők.

Hirdetéselek.

Hivatalos hirdetések díja a bélyeg-illetékekkel együtt: 1—100 szóig 1 frt 30 kr., a 100-on fölüli minden szó 1 krajczárjával számítatik. E hirdetések után járó díj előlegesen küldendő be.

Magán hirdetések: négy hasábos petit sor egyszeri közléseért 7 kr., kétszeriért 6 kr., többszoriért 5 kr. — Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 kr.

A nyiltterben: minden három hasábos garmond sor díja 20 kr.

Építkezésünk.

I

Az emberi munka és szorgalom gyümölcseinek a tűz elleni biztosításáról szólva, érintettük, hogy mindennek előtt arra kellene törekednünk, s arról gondoskodnunk miszerint építkezéseink a tűzmentes anyagok fölhasználásával eszközöltessenek, s épületeink mint ilyenek a tűzveszély lehetőségét is kizárják. Ezt tartván valódi védelemnek és tűzbiztosításnak.

Az építkezési rendszer, az építés mód, mely jelenleg nálunk divatban van, valamint gyarló és igényeinknek meg nem felelő; úgy az anyagok könnyű gyúlékonyságánál fogva oly csekély biztosságot nyújt személyünk és vagyónk megvédésére, hogy csodálni lehet, miként hajthatjuk le nyugodtan álmra fejünket a mindenkor damocslási kard gyanánt fejünk fölött függő s fenyegető tűzveszély ellenében.

Ugyanis: építkezési rendszerünk építész módunk — nem értve itt a fő, és nagyvárosokat, s némely vidéki urilakokat — az ugynevezett síkföldön következőkbe foglalható egybe:

Anyagra nézve: sár, szalma vagy nád és fa; kevés kő, még kevesebb mészs és legkevesebb égetett téglá; mutatónak néhány vasszeg, s elvértve némi csekély vas az összekötésre.

Tervezetre és alakra nézve: erőnkét túlhaladó hosszú térfoglalás s bekerítés, négy-szögbe huzott alacsony falak, szegletes fülkék, keskeny, alacsony bejárók és a fejünket alig befogadható idomtalan nyílások, miket ablaknak keresztelünk, hogy a napvilág és tiszta lég minél kevésbé alkalmatlankodjék álmos szemünknek.

Ez körülbelül más építkezésünk képe; kissé tán vastagabb rajz, mint szeretnők, de talán nem egészen hűtelen.

Na, hogy az ily építési mód mily biztosságot adhat a tűzveszély ellen, nagyon mutatják azon gyakori tűzvészek, melyeknek folyton tanui vagyunk, s melyek egész községeket elpusztítanak. S mennyire képesek személyünket megvédeni: tanusítják a napirenden lévő házszakadások és beomlások, melyek folyton kénytetnek a vándorlásra.

De azért ezen építkezési rendszer, építési mód még is serényen ápoltatik általunk.

Valóban ez érthetetlen, s érthető csak úgy s akkor volna, ha ezen általunk kegyelt építési mód művészetté emeltetnék; ha mint a széptan megköveteli, „a magasabb szellem, teremtő erő, az alakzatok, az egyes részek harmoniája bizonyos meghatározott organikus forma, irány és kifejezés mutatkozik rajta”!

De ugyan van-e mostani építkezéseinknél ezekből valami? Na, ilyesminek fölfedezését itt megkísérteni: bizony, bizony erős phantasiára volna szükség.

És mégis annyira csüggyünk ezen építkezési rendszeren, annyira ragaszkodunk ezen építési módhoz, hogy még akkor is, midőn a tűzveszély által elpusztított, a mint a tűzkárpótlási öszszszeg megnyerjük, újból ezen styl, ezen rendszer szerint építkezünk!

De hát talán egészségügyi szempontok és tekintetek azok, melyek ránk ezen építkezési rendszerhez, építési módhoz kötnek?

De hogy; hisz ezek a magasba utalnak,

különösen az újabb időkben, hol a tiszta s fris lég az egészség első alapjául tekintetik s decretáltatik; mostani építkezéseink és rendszerünk pedig a földhöz köt és nyugtóz; hol a légtisztasága mindenkor kérdéses, a felsőbb réteggel soha sem hasonlítottathatik össze.

Építkezési rendszerünk a milyen érthetetlen, ép úgy indokolatlan is.

És ha igazak a széptannak föllállított elvei, melyek igazságáról, mint hogy tényeken alapszanak, kételkednünk nem szabad, s a tényeknek korollariuma, hogy az építés mód, mint szabad művészet, közvetlen kifejezése a közérzelem irányzatának, s az idő és népek közös szellemi törekvésének, s a népies sajátságok szerint különböznek a népek építés módjai; s minél elevebb valamely nép történeti fejlődése és haladása: annál jellemzőbben mutatkozik építészete alakulása; mostani építkezési rendszerünk, építési módunk nem volna hízegő emléke haladásunknak s történetünknek, mert határozott irány és kifejezés nélküli szintelen egyveleget képvisel.

Tehát sem széptani, sem egészségügyi tekintetek nem teszik kívánatosá jelenlegi építkezési rendszerünk építési módunk föntartását.

A csipke-ipar. *)

Irta: Angyal Béla.

I.

Minden ember művelt óhajta lenni, hogy könnyebben megszerezhesse magának a jólétet, s jólétben akarna élni, hogy könnyebben jusson a műveltség birtokába. S valóban a jólét nevezetes alapja az egész társadalmi életnek. Újabbán igen sokat foglalkoznak ama kérdéssel: mikép lehetne a nép vagyonsodását előmozdítani? A sok ajánlott eszköz közt igen fontos helyet foglal el a házi-ipar. A nép. ősidőktől fogva, akármi képezze is fő kereset forrását, üres idejében foglalkozik valami kézi munkával, valami mesterséggel. Egy helyütt vásznat szőnek, más helyütt kosarat fonnak, méhkasokat, gazdasági eszközöket stb. készítenek. E foglalkozásokból nyert jövedelem képezi az ő mellékjöveldelmöket. De gondolkozó fők rá jöttek, hogy e keresetöket nemesak jöveldelmezőbbé lehetne tenni, ha nem néhol többét hozna be, mint mostani főkeresetünk.

Ha valamely községben a házi-ipar ügyét fölkarjuk karolni, az a kérdés: divatos-e ott már valamely iparág? S van-e annak jövője? S csak ha e két kérdésre tagadó feleletet kapunk, kell valami behozandó ipar-ágról gondoskodni. Különböben pedig arra kell törekedni, hogy a meglévő iparág, melyben a lakosságnak nagy gyakorlottsága s sok ügyessége van, tovább fejlesztessek. Azaz készítsenek olyan czikkeket, a melyek a józólésnek s a vevők igényeinek anyag és alak tekintetben leginkább megfelelnek; készítményekért kapjanak illó díjat s ez illó árban munkájokat lehetőleg azonnal értékesítsék, t. i. legyen biztos piacuk.

Körmöczbánya és vidékének lakossága tagadhatatlanul igen szegény, sőt bátran mondhatni, nyomorral küzdő. Fontos társadalmi, nemzeti és humánus kérdés hát: nem lehetne-e ez állapotokon segíteni? Kétségek nélkül e szegénységnek több oka van s ez okokat rendre kellene vizsgálni, megszüntetni s helyettök egészségesebb jövővel biztató feltételeket teremteni. Én is hozzá kívánok e nagy czél eléréséhez valamivel járulni, de ez alkalommal csak a házi iparról kívánok szólni, mely a vagyonsodásnak egyik fő eszköze s a házi-iparról sem általában, csak a csipke készítésről.

Több fonalnak olynemű bonyolítása, fonódása, melynél fogva a találkozási pontok bizonyos határozott távolságban egymástól állandó csokrot, tehát egészet,

*) E közlemény írója: Angyal Béla, főreáliskolai tanár Körmöczbánya s vidékén rég gyakorlatban levő csipkeipar fejlesztését mintegy ezúli tüzvén ki, ez ügyet — mint értesültünk — a magas kormány is magáévá tette, s az iparág tanulmányozása végett külföldre is küldött ki növendéket. Adjuk e közleményt, mely az „Iparos Ügyi Közlönyben“ is érdeket keltett; meg vagyunk győződve, hogy speciális viszonyainknál fogva a közlemény kellő méltánnyal fogadtatik. — Szerk.

hálózatot képeznek, sokféle műipari, sőt művészi munkára alkalmazhatók. Ezen munkák a fonal változó fonódása, bonyolítása szerint különféle képen alakulnak s nevezetnek el s bár rokon, de egészen önálló s egymástól lényegesen különböző technikákat képeznek. Ilyenek: a kötés, horgolás, csipkeverés stb. A kötés és horgolásnál a csokor (masche) folytatólagos és egynek fölbontása az egész sor fölbontását eredményezi, a csipke-varrásnál pedig a csokor állandó s nem egy; hanem számtalan vonal szövődik s bármely részének fölbontása lokalizált, és semmi további bomlást nem idéz elő.

A csipkék vagy vető-orsóval (Dentelles) vagy pedig tüvel (Points) készíttetnek. Az előbbinél számtalan az utóbbinál pedig csak egy szál fonal alkalmazható. Ez alkalommal különösen a vetelt csipkével foglalkozandunk.

A vetéléshez (Klöppeln) Szászországban, a cseh érzehységben s nálunk egy henger idomu vánkos, Belgium és Franciaországban pedig inkább négy-szögletes, a lapos kenyér idomához hasonló vánkos használtatik. E vánkosra (Klöppel polster) van fölvonva s megerősítve a rajz, mintalap (Musterbrief; Aufwinde), a melyen a találkozási pontok tüvel jegyeztetnek meg. A vetelő orsó körülbelül négy hüvelyk hosszú fáska, szélesebb alappal és végén gombbal ellátva. Ezen vetelő orsókra van a czérna vagy selyem fölgombolyítva, s Uttmann Borbálának 1553-ban tett javítása óta egy szabadon álló óvó hüvelylyel van ellátva, mely a czérna vagy selyemszál tisztán maradását eszközöli. A vetelő-orsónak e nemű szerkezete nálunk nem használtatik. Szászország és az érzehységben a vetelők a vánkosról lecsüngenek és kasználat közben egészen a kézbe vétetnek; Belgium és Franciaországban pedig a lapos vánkosokon fekszenek és csak az ujjhegnyek gyengéd érintése által dobáltatnak, az utóbbi módszer kevesebb időt s a kéznek esekélyebb mozgását veszi igénybe s az óvó hüvelyt egészen nélkülözi.

A csipke tehát úgy (készül) létesül, ha a fonalnak a meghatározott pontokon levő tűk közzé és körré fonódnak s dobáltatnak a vetelő orsó segélyével. Ha már egy darab csipke elkészült, az levéttetik s a vánkos felső részére erősítetik s így végtelen hosszúra nyulhat. Némely finomabb csipke 5—600, sőt több vetelő-orsóval is készül.

A varrott csipke (Points) egy már kész alapra varratik ki tüvel. Ezen alap (Resaux) vagy tüvel vagy a vetelővel készül, vagy valamely kész szövvény, mint például Tüll, Marly s ily föle használtatik; némely régi csipkefajk durva vászon alapra vonattak, melyből bizonyos szálak kihuzattak s a megmaradt részek csokorokkal varratik körül (Punto tirató); résziint egészen varrottak és az alap egyik virágtól a másikig töltetik ki. A minta ezen csipkéknél is erős papírlapra van rajzolva (ezelőtt pergamentre), a tü követi a körvonalokat és ezeket a megerősítés végett még egyszer körülfonja. Ha a miuta készen van, a papiros leszakittatik.

A „Guipure“ csipkénél szabálytalan összekötő fonalak helyettesitik a hálózat alapot.

Van ezeken kívül még számtalan elnevezés, mely elnevezéseket résziint onnét kapják, a hol készülnek, résziint a technikára vonatkoznak. Így pl. Points plato, Valenciennes, Chantilly, Points d' applications, Points de Bruges, Malin, Guipure stb. miután ezek a szaktanulót érdeklik, azért ez alkalommal velük nem foglalkozhatunk részletesen.

(Folyta juk.)

Barsmegei körjegyzők helyzete.

III.

Üresedés esetében a nagy kerületekben a körjegyzők lépre-fogására az állítólagos sok mellékes jöveldelem szokott édesgető csalétkül használtatni.

Midőn azonban az elvakított új körjegyző azt tapasztalja, hogy a külszin után indulva farkasverembe esett, mindjárt kezd részt ternéni, hogy a kelepezéből beesület útján kiszabadulhasson, nehogy az anyagi tönk mellett erkölcsi örvény által is elnyessék. Már most képzelhető, hogy az olyan kerületekben, honnan a körjegyző, alig hogy megkezdé a hivataloskodást, már is menekülni készül, mily szánandó állapotban létezik a községek beligazgatása, különösen pedig az adó és illetékügy. A fényos kosztolányi kerületben, az ottani körjegyző megbukása után csak az egyenes adóhátra-

lők 18 000 frtot tett, tehát az egy évi államadónak kétszeresét, melynek tetemes része behajthatlanná is vált. Az illeték hátralék még csinosabb állapotban volt, mert ott a behajthatlanoknak száma sincs. Pedig a bukott körjegyző nemesak maga dolgozott folytonosan, hanem a segédek tartása saját tőke pénzeit is fölemészté.

Tehát a fiatal korában összegyűjtögetett csinos tőkéjét a fukarul dotált hivatalos állás nyelte el.

De az merő képtelenség is, hogy egy 4000 lakost meghaladó, egymástól jó 1 1/2 órányira fekvő, öt községből és irtvány-telepítvényből alakított kerület ügyeit egy ember kellő pontossággal kezelje 400 frt fizetésért, midőn ugyanazon járásban egy másik körjegyző alig felényi kerületét kezeli szintén annyira.

Ezen két körjegyzői kerület csak mintakép, mert több kerület is létezik megyénkben, hol a körjegyzőket a zsu-gori szervezet juttatá tönkre.

Ar-Maróthon általában azon nézet honol, hogy a szentbenedeki kerület a legterhesebb, mert ebben a körjegyző, a legtöbb kerületben egészen ismeretlen munkálatokkal is elhalmoztatik. E tekintetben célszerűnek vélek egy rövid jegyzéket közreboacsítani, hogy abból látható legyen, mennyi hivatalos munka követeltetik most a körjegyzőtől.

A Szentbenedek, Csárod, Kovási, Némethi és Peszér községekből s a számitásból kihagyott Szent-Illona, Szelez, Korlát és Némethibuta pusztákból alakított kerületben mult 1881-dik évben összesen 4598 ügydarab érkezett hozzám tényleges fogantatás és írásbeli elintézés végett. Tehát ez már magában véve oly óriási munka-halmaz, melynek egy ember legnagyobb erőfeszítés mellett sem képes pontossággal megfelelni. De azonkívül volt a 9-féle egyenes adót magában foglaló adó-főkönyvben 1276, ugyanannyi betegápolási, szintén annyi katonai beszámolósi, 1214 községi pótdadó, 893 legelő és erdőadó, 486 szőlőváltási, 218 kinestári illeték és 793 közmunka váltási tétel. Mindezen adó és illeték nemeknek összeírása, kiszámítása, nyilvántartása, behajtása és elszámolása, az én gondozásomra van bízva, mert én vagyok az egyedüli tényezőközeg, a községi előjáróságok pedig csak szóval működnek közre, melyek számtalan esetben, midőn a testvérek, sógorok, vagy komák érdeke kerül szónyegre, az ügymenet elé még akadályokat is gör-dítenek.

De ehhez járul még a katonai ügy, a községek beligazgatása, a bagatel perek és az árvás hagyatékok tárgyalása. A parancsoló hatóságok szigorúan megkövetelik ugyan a körjegyzőtől hivatalos kötelmei pontos teljesítését, de vajjon képes-e a nagy terhet maga elviselni, vagy miből fizeti az ehhez megkívántató segéd-személyzetet, azzal senki sem törődik. Már pedig az igazság azt hozza magával, hogy: ha a fellebbvaló alattvalójának vállaira terhet rak, szent kötelessége a teher elviselhetőségéről is gondoskodni, mert ha ezt nem teszi, akkor a mulasztás vádjá és felelősség nem az önmagával tehetetlen alattvalót, hanem a vele rendelkező fellebbvalót terheli.

Mindezen ténykörülményeket azon okból vélem köz-tudomásra hozandóknak, mert a helyzetünkkel éppen nem törődő ellenesek, a javunk előmozdításán fáradozó és az eddigi kárhozatos helyzetnek véget vetni akaró tekintetes megyei alispán ur előtt oda nyilatkoztak, hogy a körjegyzők anyagi helyzetét azon okból nem lehet

javítani, mert a nép adózásokkal már is túl van terhelve. S habár a körjegyzők tulterhelhetése el nem vi-tatható, de ez nem a községek, hanem az állam érde-kében történik, az állam javáért pedig a közönségre új terhet róni nem lehet.

(Folytatás.)

Különfélék.

— A gymnasium ügyében megyénk alispánja Lé-ván f. hó 11-én szűkebbkörű értekezletet tartott, mely alkalommal megállapodtak a legszükségesebb intézke-désekre nézve. Első sorban az ideiglenes helyiség meg-szerzése került szóba; az ideiglenes helyiség beszerzé-sét Léva városa, mint azt az 5-ik osztály megnyitása alkalmával tette, ezuttal is a legszívesebben magára vállalja. — Másod sorban az építkezés körül folytak eszmecserék, minek keresztül vitelére, az eszközök s módok megteremtésére egy bizottság szervezésében lön megállapodás. Az ügy fontossága a cselekvés gyorsá-ságát s minden egyes bizottsági tagnak a munkában önzetlenül tevékeny részvételét eléggé indokolja s hisz-szük is, hogy a bizottság a rá várakozó fontos teen-dőket rövid idő alatt s a legezészerűbben fogja el-végezhetni.

— Meghívó a bars megyei gazdasági egyesület folyó évi május hó 18-án d. u. 2 órakor Aranyos-Maró-thon, a nagyvendéglőben tartandó évnegyedes rendes közgyűlésére. Tárgyak: Az 1881. évi számadások be-terjesztése. II. Az aranyos-maróthi árverésen el nem adott 9 drb. mariahofi bika-borju; — s a földm. miniszter által engedélyezettett 6 drb. Romaszkan-féle tenyészkos fölötti további intézkedés. III. A gyümölcsfa tenyésztés tárgyában kiküldött bizottság által tett in-dítványra vonatkozó további határozat. IV. Folyó ügyek. V. Indítványok.

— A részvénygyűjtő aláírási ívek a lévai Torná-és vívő egyesület igazgatósága által, mint a mult számban foglalt föl-hívásban közzétett, már ki-boacsájtattak. A fürdő Léva város közönsége által foly-ton emlegetett közszükséglet képez. Itt az alkalom, hogy hebizonyítsuk ténylegesen is, hogy egészségügyünk tá-mogatását melegen szívünkön viseljük. Az igazgatóság a fizetési feltételekre nézve lehetőleg célszerűen intézkedett: u. i.: a 30 frtos részvényösszeg egy év tartama alatt részletekben lesz letörlesztendő, ennél fogva szerényebb fizetésű hivatalnokaink s a polgári osztály bármely tagja érvényesítheti az ügy iránti jóakarátát. Meg vagyunk tehát győződve, hogy a város lelkes kö-zönsége, mint sok ezer alkalommal bebizonyítá a jó ügyek létesítése körül áldozatkészségét, ugy ez alka-lommal is teremt magának a fürdő létrehozása által oly eszközt, mely a város és vidék közegészségét nagy-ban előmozdítani s föntartani lesz hivatva.

— Jégeső. E hó 4-én megyénk s az ország több vidékét folytatórtó dörgés között jégeső lepte meg, mely a hazai sajtó jelentése szerint igen sok határban tetemes károkat okozott. Eddigi értesüléstnk szerint Bars megyének déli részén, nevezetesen: Verebély, Zeliz, Ladány és Hont megye némely vidékén pusztított a kártékony jégeső. Szomorú hírek ezek, melyek a gaz-dáknak az idej termésbe vetett reményeik meghiusulá-sáról tesznek lehangelő tanúságot, s melyek egyébként is sanyaru anyagi viszonyainkat teszik még sanyaruab-bakká, kivált ha tekintetbe vesszük ama biztató kilá-

tást, mely az idej termésre nézve oly szép és vérmes reménnyel kecsgettetett bennünket. A szenvedett kár annyival érzékenyebb, mivel megyénkben a jégelleni biztosítások még a legtöbb helyen nem vétettek igénybe. Ugy halljuk, hogy maga a zelizi uradalomban a jég-okozta kár több mint 40 ezer forintra rug.

— Az aranyos maróthi izr. népiskola részéről L ó v y izraelita tanító halás köszönetét fejezi ki Gel-l é r i Béla kir. s. mérnök és S z i l á n y i Lajos urak-nak, az iskolai könyvtár javára adományozott becses ajándékaikért. Fogadják a tanügy nevében az érdek-lettek szives köszönetét.

— A lévai kaszinó estélyeinek rendező bizottsága f. hó 9-én tartotta zárulását. A bizottság első és ked-ves kötelességének ismerte, halás köszönetet nyilvání-tani mindazoknak, kik az estélyekben közreműködni szivesek voltak. Örömet és meglegedését fejezte ki a fölött, hogy az estélyek, a közönség szives támogatása és tömeges látogatása folytán a második évadban is sikerültek. A pénztárnok jelentését, mely szerint az utolsó, hét estély tiszta jövedelme a szerény 30 kros ruhatári-jegyek mellett, 59 frt 7 kr. volt, a bizottság örvendetes tudomásul vette, annál is inkább, mert a kaszinó az estélyekből anyagi haszonra nem számított s nem számít, sőt kész azokat rendezni még azon eset-ben is, ha anyagi áldozatokkal járnának. Az 59 frt 7 krnyi összeg hovaforrdítására nézve a bizottság azt határozta, hogy javaslatot terjeszt az egyleti választ-mány elé, miszerint az összeg az első évad 71 frt 20 kr. tiszta jövedelmével együtt a kaszinó helyiségeinek kifestetésére fordítassék. A bizottság ezekután elhatá-rozta, hogy működését öszig fölfüggeszti, amikor újult erővel és kitartással ismét folytatni fogja az estélyek rendezését. A viszontlátásra!

— A Bars tavali, vagyis 1-ső évfolyamából 10 krjával a következő számokat óhajítja kiadóhivatalunk beváltani: 5, 16, 19, 22, 24, 32-ik számokat. Tisztelet-tel kérjük tehát előfizetőinket, a nevezett számok-nak kiadóhivatalunkhoz leendő mielőbbi szives bekül-désére.

— Rózsaleány. gr. Karácsonyi Guido oly ala-pítványt tett, melynek 1000 frtos kamatjával oly haja-don jutalmaztassék meg évenként egyszer, kit az e ré-n y e s é g példányul lehet tekinteni. Ez alapítvány kizárólag Szántó, Solymár és Vörösvár községekből ki-jelölt legerényesebb hajadont illeti. E hó 10-én nagy ünnepélyesség mellett először adatott ki a jutalomdíj, melyet a 18 éves és csinos hajadon: Thaler Bor-bála, mint menyasszony nyert el Solymáron. Ez ünne-pélyen az esketés is megtörtént, a szertartást Ha y n a l d bibornok-érsek végezte, az alapító gróf és több más honorácziórok jelenlétében. Érdekes még tudni, hogy ez ünnepélyen a koronázó tisztet Erdődy Migazzy Irma grófnő teljesítette.

— Szivarozók figyelmébe. Mint értesülünk, leg-újabb rendelet értelmében csak a tözsdék élvezik azon kedvezményt, hogy a szivart százával olesóbban kap-ják; a magánfelek pedig f. évi július 1-től kezdve bármily mennyiségben is darabszám szerént, tehát minden kedvezmény nélkül fogják a szivart fizetni.

— Tóth Béla szintársulata Lévára érkezett, hol a beküldött előleges szini jelentés szerént, jelekebb szin-művek sorozatával fog a közönségnek szórakozást nyuj-tani. Első előadás szombatn május 13-án K a p i t á n y k i s a s s z o n y n y a l vette kezdetét, melynek le-

Tárca.

Hires barsiak.

I.

Repiczky János, nyelvtudós.

„Nem volt más szerelme, mint a tudomány, nem más szüksége, mint a tudomány, nem más vágya, mint a hazára fényt árasztani — illustrare patriam — s ki-nek nem volt más jövendője, mint a — gondok és szegénység! Igy nyilatkozott megyénk szülöttéről a nagy Toldi Ferencz, emlékezésében, melyet a magy. tud. akadémiában 27 évvel ezelőtt tartott R. J. elhunytá alkalmából, elhunytá után alig néhány héttel.

Gondok és szegénység! — igen, azok vitték férfi korának derekán, tudós földinket a korai sirba — 27 évvel ezelőtt.

A nagy város óriási sirkertjében az ezer s megannyi sirhalom közt, ki tudná megmondani, hol keres-sük R. J. egyszerűt sírhelyét? Ki tudná?

T. F. a 40-es évek vége felé ismerkedett meg a még akkor nagyon fiatal muzsák fiával. Az egyetemi könyvtár olvasótermében föltűnt a magyar irodalom akkori „nagyurának“ egy fiatal ember; föltűnt az által, hogy a mi munka keleti nyelveken irva csak volt a könyvtárban, azt az a fiatal rendre mind elolvasta, kivonatolta, kiírta.

A tudománysozjas ifju ember R e p i c z k y J á n o s volt.

Csakhamar nem közönséges kitüntetésben részes-ül vala ezért Toldi F. részéről. Az akadémia s mondhatni a magyar tudományosság akkortájt s később is „szellemi diktátora“, a szerény és szegényes külsejű ifjut meghívta magához. Nem gondoljuk épen, hogy ön-zetlenségéből, vagy szeszélyből.

Látogatásait ismételnie kellett, a mit a házi gazda arra használt föl, hogy vendégétől különösen a szánsz-krit nyelvben, ugy az összehasonlító nyelvészetben, mintegy leczkékét hallgasson. Toldi maga mondja az említett emlékezésében.

De meglátogatta Toldi is s ugymond „tisza szo-bácskájának szinte egyedüli butoraiul egy kis könyv-

tárt találtam, mely többnyire arab munkákból állott s köztük Freitágnak 26 talléros nagy szótárát!

Hosszu időre, nagy nehezen egy kis irnoki állo-másra vergődött föl a szegény Repiczky az akad. könyvtárnál, pedig már akkor akadémikus volt! S ek-kor, folytatja T. „a mindig kevés igényű s a kevésből sokat venni tudó ember egy hozzá méltó hitvéstársat hozott kisdud hajlékába, ki szerető gondjai s fard-hatatlan munkásságával hátralevő életének jóté-kony nemtője lett. Csekély jövedelme mellett is, mind személyén, mind házán rend, tisztaság és csin mutatkozott. Idejének és szorgalmának fele az intézete volt, melyet szolgált; a másik fele leczkék által véte-tett igénybe és csak midőn a csendes éj ereszkedett le a földre, midőn a szerencsésb világra . . . . csak akkor ülhetett a mi barátunk a munkához, melyet nem magának, de neked tett, ó h h a z a . h o g y n y e l - v e d é s t ö r t é n e t e i d f ö l ö t t u j m e g u j v i l á g o k a t g y u j t s o n !

R. csendes, szerény, visszavonult férfiú volt, a a mint ismerősei s köztük különösen Zábory A. állít-ják. Termetre magas, szikár, barna, szivbantalmakban szenvedett. Ezek, de leginkább az önfentartási gondok, a szegénység siettették kora halálát, mely alig 38 éves életkorában következett be — a hazai tudományosság kimondhatatlan fájára!

De lássuk részletesben élete folyamát s irodalmi működését.

* * *

Repiczky János, nyelvtudós, született U j - B a r s o n 1817. ápr. 23. meghalt Budapesten 1855. márcz. 25. Szegény mészáros családnak a fia volt. Még gyermekkorában költözökdték szülei Korponára, a hol a kegyesrendieknel elvégezte a kisgymnáziumot. Később Selmeczbányára ment, majd meg szüleinek egyik jóakarója a saját költségén Pozsonyba vitte ma-gával, a hol is az evang. lyceumon a teológiára iratta be magát.

Hazulról fillér támogatása sem lévén, egyes-egy-e-dűl magán leczkékből tartá fön magát. Ugyancsak Pozsonyban különösen a keleti nyelvekre adván magát, rövid idő alatt megtanulta az arab, a héber és a török

nyelvet. Tamaskó István tanártól pedig a szánszkrit (ó-indus) nyelvet tanulta.

1842-ben a pozsonyi evang. hitközség anyagi tá-mogatása mellett, a tübingai egyetemre ment, a hol a teológián kívül, kiválóan a keleti nyelvek irodalmával foglalkozott. A teológiára azonban csak látszatra irat-koztott be. Nagy szorgalommal hallgatta a szánszkrit nyelvet is a nagyhirű E w a l d tudóstól. De e mellett a föld- és néprajzi, a történelmi tudományágakban; to-vábbá a keleti bölcészet, a vallások, irodalom, költészet stb.-ben nagy jártasságot szerzett magának.

Tübingából Bécsbe jött. Itt különösen a perzsa nyelvet és irodalmat szorgalmazta. Onnan Budapestre került, a hol is magán órázásokból tengette keserves életét. Leginkább S z é k á c s Józsefnek köszöni a magán leczkék szerzését 1847-ben, amidőn a magy. tud. akad. tagjának választotta, vidékre ment nevelőnek. A követ-kező évben azonban, növendéke honvédnek állván be, nevelősége megszűnt.

1848-ban a budapesti akad. könyvtárnál, irnoki minőségben nyert alkalmazást, tudományára való tekün-tetből alkönyvtárnoki címmel. Ezt a kitüntetést (!) az akadémia másod elnökének, S z é c h e n y i István gróf-nak köszönte.

Két évvel utóbb az akkori ideiglenes polgári kor-mányzó G e r i n g e r báró magán tanárrá nevezte ki a budapesti tudomány egyetemhez.

Négy évi buzgó tevékenysége után, az élők sorá-ból kiragadta a kérélhetetlen halál — 38-ik életévében!

* * *

Repiczky a keleti nyelvek ismeretében oly nagy jártassággal bírt, mint magyar kortársai köztül senki sem. József nádor névpapján ünnepélyesen megnyitották a Pyrkerféle képtárt. Az ünnepélyre alkalmi költeményt írt R. arab nyelven, melyhez csatolva volt magyar for-dítása is.

A magy. tud. akadémiához kitűnő arab nyelvtant nyújtott be, de közbejött akadályok miatt csak kézirat-ban maradt. Nyomatásban pedig megjelent tőle: Keleti órák. Költészet, történet és nyelvtudomány tekintetében. Első füzete megjelent Szegeden, 1848. Címe és tár-gya: Párhuzam az arab, perzsa és török költészet közt.

A kitört szabadságharcz folytán, a közönség ese-

folyásáró jövő számunkban bővebben fogunk megemlékezni. — Ugy vagyunk meggyőződve, hogy a lévai közönség a művelődés és magyarosodás hatalmas tényezőjé: a szinelőadásokat meleg részvétellel fogja kísérni; reméljük ezt annál is inkább, mivel a társulat, mint látszik, jó erővel rendelkezik.

Rövid hírek. Asbóth Lajos 1848/49-iki jeles honvédtábornokunk elhunyt Budapesten f. hó 9-én, 80 éves korában, temetése nagy részvétellel s illő díszben történt. — **A Petőfi-társaság** e hó 7-én Debreczenben tartotta első vándorgyűlését, hol általános lelkesedéssel fogadtattat s nagy ovációkban részesült. — **Irországban** az új ir minisztert, helyettesével együtt oroszva meggyilkolták, a tetteseknek nyomában vannak. — **A vöröskereszt-egylet** javára Haynald bibornok-érek 20,000 frtos alapítványt tett. — **Bosznijában** 4 kerületi orvosi állomás pályázat útján fog betölteni. Ezen állomások évi fizetése 1300 frt. — **Nyitra**n f. hó 4-én temették el általános részvétellel Matyasovszky József telekkönyvvezetőt. — **Óriási aranyrög** került a napokban földszire a temorai aranyföldéken Ausztráliában. Miután súlya több 153 unciánál, ez a legnagyobb az eddig talált aranydarabak között. — **Az orsz. gazdasági egyesület** május 11-iki gyűlésén gr. Keglevich István a szövetségekről irt értekezése mutatott be, melynek tárgyalása ugyan e hó 13-ára tűzött ki. — **Albrecht főherceg** — hir szerént — az osztrák-magyar monarchia hadseregének főfelügyelőjéről le fog mondani. — **Gróf Breuner** méneséből, a budapesti lókiállítás árverésén egy sárga herélt 750 frton vétetett meg egy huszárezredes által, s egy pár szürke hámosló 900 frton gr. Grävenitz altábornagy által. — **Esztergom vidékén** a személybiztonság igen gyöngye lábbon áll, csaknem napirenden vannak a fosztogatások és megtámadások. Legközelebb is egy cseh vándorlót útjában megtámadott egy utonálló, pénzecskejét erőszakkal elvette s fölül rá több helyen megsebesítette. — **Besztercebánya** polgárai a Schulverein irányában így uyilatkoztak: „Mi magyarok vagyunk, tehát a Deutscher Schulverein felhívása minket nem illet.“ — **Francziaország** erélyesen foglalkozik hadseregének reorganizációjával.

Apróság. Eltalálta. Egy lelkész, a ki szenvedélyes vadász volt, a nyulat felkérésében való ügyességéről beszélt, mire az őt körülvevő hívei közül egy kiszolgált baka, azt mondá: — Ha én nyul volnék, mégis úgy el tudnék bujni, hogy tiszteletes uram nem találja meg. — Ugyan, és hol van az a hely? kérdi a lelkész. — Tiszteletes uram dolgozó szobájában, — válaszolá a baka. P. J.

A közönség köréből.

A verebéli ügyhöz.

Hogy mily erős volt az a bors, melyet e lapok 12-ik számában egy lévai fiatal magyar iparos orrunk alá törött, mutatja érdemes kántor-tanítónk: Gerley Mátyás urnak e lapok 18-ik számában közölt levele. Csaknem másfél hónapja mult, hogy ezen fiatal iparos meg tisztelettel minket verebelyieket, midőn m u l a s z t á s u n k r a figyelmeztetett s azon minden- esetre csak jó akaró tette után még ma is prüszögünk!!!

Gerley Mátyás ur azt állítja levelében, hogy azon jóra való iparos „impraktikus fölszólalását eddig senki sem méltatta figyelemre“ s hogy azon fölszólalás „elitélendő.“

kély részvétele miatt, munkájának folytatása meg nem jelenthetett. Hasonló sorsra jutott török nyelvtana is. 1851-ben az akadémia megbizta Repiczkyt, a birtokában levő történelmi okmányok földolgozásával és rendezésével. Megbiztatásában, a nyomába lépő keleti nyelvek buvárlóira kimondhatatlan fényes eredményel járt el.

E közben az akadémia üléseiben, szakjába tartozó különböző tárgyú fölolvasásokat tart vala. Így p. o. Szatundzi Mohammed török vezér tettei, a zsivatoroki béke története, Hatvan és Esztergom megszállása és ostroma a törökök által 1596-ban, Dzsáfer pasa Magyarországra vonatkozó emlékiratai, a lévai török levelek magyar fordítása stb. stb.

Több kisebb értekezést tett közzé az akadémia által kiadott új magyar muzcumban. P. o. a zentai ütközet, török írók tudósításai alapján; az arab rimes próza stb.

Az akadémia birtokában van tőle: Szeladeddin története, keleti kuttók után, tekintettel az egykoru keresztény írók tudósításaira. Nem egy munkája maradt tehát kéziratban!

Mindezzel koránt sincs kimerítve megénk szülötének munkássága. A föbb dolgokat érintettük csupán. Múltán mondá tehát T o l d i, a magyar irodalom-történetírás megteremtője: „Tisztelettel hajoltam meg e fiatal ember előtt, kinek nem volt más szerelme mint a tudomány, nem más szüksége, mint a tudomány, nem más vágya, mint hazájára fényt arasztani.“ Emlékbeszédét is azzal fejezte be, mondván: „Kötelességünk e lelki nagyságot tiszteletben tartani s követés példájával általadni utódainknak.“

Ti utódok!, lelkesítsen földinknek nemes törekvése — patriam illustrare!

Garami Rikárd.

Interpelláció és hevenyválasz.

Luna miért hallgat?, rég hallánk zengeni lantját. Szinte hiányzik már; vajh mi okon van ez így? Könnyű a válasz: hát nem látják, vándorol ott fenn, Gyűjti az élceket és köölaját takarít. y.

Már hogy irhat Gerley Mátyás ur ilyen dolgokat!?! Miért akar Gerley Mátyás ur bennünket még jobban kompromittálni? Mint idevaló lakos tudhatná, hogy azon derék iparos fölszólalása annyira praktikus volt, hogy kivánsága a legközelebbi országos vásáron már teljesedésbe is ment. Tehát községünk azon iparos fölszólalását rögtön figyelemre méltatta, azt nagyon is praktikusnak találta, s azt nemesak el nem ítélte, sőt ellenkezőleg az óhaj-tást fogatosította is már a legelső alkalommal. *) Ha Gerley Mátyás ur azon iparos fölszólalására irni akart valamit, ezt kellett volna megírnia.

Gerley Mátyás ur levele fonálnál ir valamit a tótok üldözése, utálásáról!! De hát honnét veszi Gerley ur ezen szavakat? Hát ha egy egyszerű magyar iparos Magyarországon és egy magyar város közönségétől azt kívánja, hogy a vásárok alkalmával ne csupán tótul, hanem magyarul is hirdessen!, hát ez már a tótok utálása, gyűlölése? Hát aki ilyen óhajtnak kifejezést ad, illő és szabad azt azzal valódni, hogy tótot üldöz, tótot utál? Mit gondoljon az ember Gerley Mátyás urról, ha ő ilyen ártatlan kivánságot is a „mindenáron magyarosításnak“ stb. deklarál. És kérdelem, ily indokolt és igazán jogos követelésnél szabad mindjárt a reakcióval fenyegetni!!

Reakcióiról csak ott lehet szó, a hol reakcionáriusok, vagy legalább a reakcióra hajlandó egyének vannak. Én Verebélyen nem ismerek olyan embert, ki a magyarosodás mozgalma ellen reakciót támasztani hajlandó volna.

Ha ismer Gerley Mátyás ur ilyent, nevezze meg, de ne nyisson tért az ártatlanok gyanúsítására. A reakcióra hivatkozás itt olyan mumus, melynek élő teste ninesen.

Itt a nép a magyarosodás tárgyában egyformán érez, karöltve jár a kormányval. A ki ezen éramlattal szemben csupán neutrális akar lenni, még az sem tarthatja fönn magát. Ott van Pozsonyban Heiller püspök esete. Aki pedig az áranlat ellen frontot akar csinálni, annak kormány és nép megmutatja, hogy az ács hova csinálta az ajtót.

Elmultak már azok az idők midőn a reakcionáriusoktól tartanunk kellett, ma az olyant, legyen az bár egyszerű polgár, tanító, tekintetes, nagyságos vagy méltóságos ur, válogatás nélkül meg fogják azt gallérlő fogva, s azt mondják neki: le is ut, föl is ut. Még egyszer azt mondom tehát, ha Gerley Mátyás ur ösmer sorainkban reakcionáriust, nevezze meg azt, hogy a belpoklostól ovakodhassunk s alkalomlag szűrét kitehessük.

Nem követhetem Gerley Mátyás urat pontról-pontra, hanem a magyarosítás módjára általa elmondottakra még csak azt jegyzem meg, hogy az igazi magyar ember sem mi áron sem kíván megmagyarosítani őt tót községet. Am ha ezek saját nemes vonzódásukat követve megmagyarosodnak, őket a magyar nemzet tárt karokkal fogadja. Máskép áll a dolog olyan községekkel szemben, melyek hajdan magyarok voltak és ismét máskép olyanokkal, melyek — mint Verebely is — csak a legközelebb elmult évtizedekben tótosodtak el. Itt ezeknél a visszamagyarosítás már j o g o s k ö v e t e l é s. Ilyen községekben a mindenáron magyarosítás lehet ezeltévzett, lehet eszélytelen, de igen is teljesen jogos. Ahol pedig annyi a magyar elem, mint nálunk Verebélyen, ahol nemesak Gerley Mátyás ur, de egy-kettő kivételével a község legnagyobb része magát — még a tótul beszélők is — magyar embernek tartja s kívánja, hogy mások is annak ismerjék: azon iparos fölszólalása folytán elért magyar hirdetés oly pipiske lépés a magyarosodás terén, hogy azért bizony Ear aprehendálni. Ha Verebelyen huszonnégy óra alatt ugy a községi, mint az egy házi dolgokban a magyar nyelv oly kizárólagosan hozatnék be, mint akár Csongrádon, Félegyházán vagy Török Szent-Miklóson, senki ellen sem követtetnék el injuria, mert a normális állapot itt: m a g y a r k ö z s é g, m a g y a r p l e b á n i a.

Még a verebéli iskolákat és műkedvelőket is fölhozza Gerley Mátyás ur. Nem emlékszem, hogy „a z a z i p a r o s“ az iskolát is említette volna.

En Gerley Mátyás urral, e kettőre nézve elmondott véleményével sem vagyok egy nézetben. Jelszavam: ne ámitunk se önmagunkat, sem másokat. Én elismerem Gerley Mátyás urnak, mint főtanítónak az érdemeit. Nem vonom kétségbe, hogy a többi tanító urak is elvégzik kötelességüket. Még is azt állítom, hogy a verebéli iskolák semmivel sem rosszabbak, mint Bars megye más községeiben. Ez áll az összes tantárgyakra ép ugy mint a magyar nyelv tanítására nézve is. Itt is, másutt is, Péter is, Pál is elvégzi kötelességét, és elhiszem, hogy a gyermekek mire elhagyják az iskolákat, — kik többet, kik kevesebbet — beszélnek magyarul. De a mily nehezen megtanulták nyelvünket, ép oly gyorsan el is felejtik. Miért? Mert a községi élet, a melyben a serdülő ifju, vagy leány él, mozog, tót. — Mig aki tudna is a serdülőkkel magyarul beszélni, mint pap, tanító, harangozó, bíró, jegyző, járás- és szolgabíró, ügyvéd, orvos nem tartja s z ü k s é g e s d o l g o n k a k beszélni és beszéltetni magyarul, hanem beszélnek és beszéltetnek r o s s z s z o k á s b ó l t ó t u l. Ha már most a községben és a község által plane f i z e t e t t olyan egyének is vannak, kik csupán csak tótul beszélnek, a kikkel pedig a serdülőkknek érint-

*) Ezt örömmel vesszük tudomásul. Méltányolnunk kell minden hazafias törekvést s ép ezért szívesen nyitjuk meg lapunk hátsó oldalát ily irányú közleményeknek. Verebely is egyike azon pontnak Bars megyében, mely a magyarság terjesztésére lelkes vezetőinek tapintatos eljárása mellett hivatva van. Munkára tehát!, tegye meg mindenki kötelességét s menten a személyeskedéstől, egyedül a haza üdvébe lebegjen zászlóikon.

kezniök kell, mint kovács, bodnár, kanász, tehenész, molnár stb. stb.—csoda-e, ha ez a gyermek pár év mulva semmit sem tud magyarul?!

En tehát az iskola fontosságát elismerem, de ha a község és a községbeliek sem m i v e l s e m járulnak ahhoz, hogy a gyermekek az eltanult magyar nyelvben megizmosodjanak, akkor száz év után is ott leszünk, ahol ma vagyunk. A ma már husz éves ifjak és leányok csak hat évesek voltak akkor, midőn az 1868. 38-ik t. cz. megalkottatott. A mostani ifjuság tehát már ezen törvény életbeléptetése után lett oktatva, felnevelve, mégis—van-e Verebélyen csak egyetlen egy oly felnőtt ifju, vagy leány, ki ma magyarul beszél? Egy sincs. Ha van, az azért beszél magyarul, mert más, talán magyar községben, magyar családnál szolgált!! Ha községünkben volna annyi életrevalóság és megkövetelné, hogy a község minden fizetéses és tisztelbeli hivatalnok, vagy szolgálja mulhatlanul tudjon magyarul is, ha a tanító urak hazafias buzgóságból és kötelességükön fölül az ifjuság legálább ünnepek és vasárnapokon a magyar nyelvben oktatnák, s az ifjuságnak folyton alkalom és mód nyújtatnék a magyar nyelv gyakorlásában, ha Gerley Mátyás ur, mint kitűnő zenész is, fölládozna olykor néhány órát és az ifjuságot betanítaná a legújabb magyar dalokra, akkor lehetne reményünk népünk gyors magyarosodásában. De még a gyermekek egymás között tótul csevegnek, mig az ifjusággal minden hivatalos és nem hivatalos egyén csupán csak tótul beszél, mig egyedül csak a dallamot tanulja el, de magyar szövegre nines, ki oktassa, mig a vőfények tótul mondják el meghívóikat, mig a fiatalok tót nyelven gyóznak, tót nyelven esküsznek, mig a lakodalmas népség a megszokott trágár tót nótákat zengi, mig az elhunyt fölött Gerley Mátyás ur tót nyelvű bucsuztatókat énekel, mint az mostanáig történik mi nálunk, — addig én nem bízom magyarosodásunkban.

Azok, kik bírják a tót nép nyelvét, s van rá befolyásuk, helyesen cselekednének, ha a család-apákat rá beszélnek, hogy ezek iskoláikat itt végzett gyermekeiket tős gyökeres magyar községbeliekhez adják cserébe. Felső-Nyitra és Felső-Pozsony megyéből ezen az uton már sok tót nyelvű gyermek jól megtanult magyarul család közben, ezen eljárást kellene alkalmazni a verebéli gyermekekkel is.

Gerley Mátyás ur magyarosodásunk bebizonyítására hivatkozik a városunkban már két ízben megtartott műkedvelő előadás által is. Én a nemes szórakozást igen dicséretes dolognak tartom, s így a műkedvelő előadásokat még akkor is, ha azok kizárólagos célja a mulatás. Sajnálom, hogy a második, melyben Gerley is szerepelt, post festa jutott tudomásomra. Különbem nem tudom még ma is, mi volt a második műkedvelői előadásnak a célja; az bizonyosan nem, hogy a szereplők azt bizonyítsák, hogy magyarosodnak, mert hiszem én azt tartom, azok soha sem voltak tótok! Vagy igen?!

Mindezeket hamarosan csupán azért mondtam el, mert én nem tartozom azon érdekeltek közé, kiknek nevében Gerley Mátyás ur levelét megírta és közzétette. De elmondottam azért is, mert e lapok olvasói között könnyen találkozhattak olyanok, kik Gerley Mátyás ur aprehensív tartott leveléből azt következtették, hogy Verebélyen oly rossz magyarok laknak, kik azon iparos jogos követelésének teljesítését ellenzik.

Szükségesnek tartottam végre azon ismeretlen s Gerley Mátyás ur által elég gyengédtelenül kaptafájához utasított, olvasni és irni jól megtanult iparossal kezelt szoritani, s figyelmeztetéséért őszintén köszönetet mondani.

Verebélyen, májushó 4-én, 1882.

Nagy Nep. János.

Irodalom és művészet.

Megjelent az „Ország-Világ“ XVII. füzeté élénk változatos és gazdag tartalommal. Közli: Iványi Ödönnek „Ujonez feleség“ című szép rajzát, Földváry István „Kertben“ című hangulatieljes kéteményét „A san-joangini hősök“ című érdekes angol novellát és „Nem egymásnak teremtve“ című vonzó orosz beszélyt. Azonkívül Török Józseftől „Műveltség és erkölcs“, dr. Luby Gyulától „Az élelmű szerek hamisításáról“ és L. F.-től „Valpurga éjjele és a Boszorkányok“ című rendkívül érdekes és jeles cikkeket. Darwin Károlyról van egy kimerítő tanulmány. Apró rovatai változatosak, élénkek és nagy gondra vallanak. Képei közül kiemeljük a „Barabást Barabást“ című gyönyörű képet, a „Vándor-uton“ című kedves rajz, „A sívet fajt“, „Ej a pusztán“ Niklay J. eredeti rajza, „Görény és hősőség harca“, „A rajnai Siebengebirge“, és „A kis vígyázatlan“ című szép képet. Ajánljuk e jeles képes lapot a magyar községnek figyelmébe. Előfizetési ára egész évre 10 frt, félére 5 frt, évnegyedre 2 frt 50 kr. Előfizetheti Wilkons és Waidl kiadóhivatalában.

Lévai piaci árak.

(Rovatvezető: K ó n y a J. városi kapitány.)

Buza: mmászaja 10.80—11 frt. Rozs: 8.40—8.50 kr. Árpa: 7—7.50 kr. Zab: 8.— frt. Kukuricza: 7 frt. Köles: 5 frt 50 kr. Burgonya, kilója: 4 kr. Szilvák: 100 kg. 24 frt. Zsemleliszt: 20 frt. Dereze: 11.50 kr. Kenyér: fehér kilója 14—16 kr., barna 10—12 kr. Buzadara: mm. 20—28 frt. Borsó: 12 frt. Lenese: 12 frt. Bab: 10 frt. Köleskása: 12 frt. Hajdina: 14 frt. Árpakása. 20—24 frt. Ujbor hl. 9—10 frt. Óbor: 14—15 frt. Sör: 12 frt. Szalonna: kg. 80 kr. Disznósír: 96 kr. Marhahús: 44—48 kr. Bojzahu: 44—48 kr. Disznóhús: 60 kr. Faggyu: 60—70 kr. Gyertya: 64—72 kr. Szappan: 48 kr. Széna métermázsánként: 2 frt 50 kr. Repezeolaj: 48 frt. Lenolaj: 60 frt. Bükffa öle: 10 frt. Cserfa: 11 frt. Tölgyfa: 8—9 frt. Fenyő: köbmétere 8 frt. 20 kr. Zsindely, 1000 drb 9 frt 50 kr. Deszka párja 1 frt.—1 frt 20 kr. Léc párja 24 kr. Napszám: fér fi ellátás nélkül 50 kr., ellátással 40 kr.; nő ellátás nélkül 40 kr., ellátással 30 kr.; gyermek ellátás nélkül 30 kr., ellátással 20 kr.

Felölös szerkesztő és laptulajdonos: Holló Sándor.

789. sz. Arverési hirdetmény. 118. 1. 1881. (Kivonat.)

A lévai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Sebo József solymosi lakos végrehajtónak Piváros János solymosi lakos végrehajtást szenvedő elleni 131 frt 13 kr töké követelése, ennek 1881. évi március 9 napjától járó 6% kamatai, továbbá a már eddig 21 frt 12 1/2 krt tevő, ugy az ezennel 7 frt 80 krban megállapított, valamint a még felmerülő végrehajtási költségei kielégít se végett lefoglalt következő ingatlan vagyonosság u. m. Piváros Jánosnak a fenn megnevezett járásbíró területéhez tartozó Solymos községbeli 39. számú tjkvben A. I. 1-5. 7. és 8. sorszám alatt 1/2 részben tulajdonánál felvett s tartozékával együtt 257 frt o. é. becsült ingatlanára, továbbá az A. + 1. sorszám alatt 1/2 részben tulajdonánál felvett 70 frt o. é. becsült szőlő fekvősége az 1882. évi július hó 4. napján délelőtti 10 órakor Solymos községében a kö ségi bíró lakánál az 1881. LX. t. cz. 169-174. §§-ok szabályai szerint megtartandó bírói árverés útján a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Erről a venni szándékozók azon hozzáadással értesítetnek hogy az ezzel egyidejűleg megállapított árverési feltételek szerint: 1-ör. A megállapított kikiáltási ár, a fenti becsár vagyis az A. I. 1-5. 7. és 8. sorszám alatti fekvőségekben 1/2 rész illetményre 257 frt o. é. és az A + 1. sorszám alatti fekvőségekben 1/2 rész illetményre nézve pedig 70 frt o. é.

2-ör. A venni szándékozók tartoznak az árverés alá bocsátott ingatlan kikiáltási árának 10%-át bánatpénzül készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban letenni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen telekkönyvi hatóságnál, és Solymos község elöljáróságánál is megtekinthetők.

A kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság. Léván, 1882. évi április hó 7-én.

GYENES JÓZSEF kir. járásbíró.

790. sz. Arverési hirdetmény. 119. 1. 1882. (Kivonat.)

A lévai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy özv. Balog Andrásné szül. Csapó Juliánna végrehajtónak özv. Csapó Mihályné szül. Taliga Erzsébet végrehajtást szenvedő elleni 105 frt 63 1/3 kr töké követelése, továbbá 24 frt perbeli és a már eddig 19 frt 26 krt tevő, ugy az ezennel 7 frt 30 krban megállapított, valamint a még felmerülő végrehajtási költségei kielégítése végett lefoglalt következő ingatlan vagyonosság u. m. özv. Csapó Mihályné szül. Taliga Erzsébetnek a fenn megnevezett járásbíró területéhez tartozó Gr. Szt.-György községbeli 19. számú tjkvben A. I. 2-8 sorszám alatt 1/3 részben tulajdonánál felvett ingatlanára az 1882. évi július 6-ik napján délelőtti 10 órakor Gr. Szt.-György községében a kö ségi bíró lakánál az 1881. LX. t. cz. 169-174 §§-ok szabályai szerint megtartandó bírói árverés útján a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Erről a venni szándékozók azon hozzáadással értesítetnek, hogy az ezzel egyidejűleg megállapított árverési feltételek szerint: 1-ör. A megállapított kikiáltási ár; a fenti becsár vagyis 101 frt o. é.

2-ör. A venni szándékozók tartoznak az árverés alá bocsátott ingatlan kikiáltási árának 10%-át bánatpénzül készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban letenni.

3-ör. A vételár három egyenlő részletben és pedig az első részlet az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap, a második részlet ugyanazon naptól számított 60 nap, a harmadik részlet ugyanazon naptól számított 90 nap alatt fizetendő.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen telekkönyvi hatóságnál és Gr. Szt.-György község elöljáróságánál is megtekinthetők.

A kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság. Léván, 1882. évi április hó 7-én.

GYENES JÓZSEF kir. járásbíró.

5544. sz. Arverési hirdetmény. 122. 1. 1881. (Kivonat.)

Az arnyos-maróthi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy az újbányai városi árverésztár mint végrehajtónak néhai Mocsigai Ferencz örökösökéi végrehajtást szenvedő elleni 300 frt töké követelése, ennek 1877. évi január hó 1. napjától járó 6% kamatai, továbbá a 30 frt perbeli és a már eddig 34 frt 20 krt tevő, ugy az ezennel 10 frt 10 krban megállapított, valamint a még felmerülő végrehajtási költségei kielégítése végett lefoglalt következő ingatlanok u. m. a fenn megnevezett törvényszék területéhez tartozó Újbánya városi 33 számú tjkvben Mocsigay Franziska, Jenő, Mária, Josefa, Ilona, Arnold és Cornelia testv. rek tulajdonánál A. + 1-3. és 5. rdszok. alatt bejegyzett ház, beltelek és külterli birtoktestek 1882. évi június hó 5-ik napján délelőtti 9 órakor Újbányán a városházánál az 1881. LX. t. cz. 169-174. §§-ok szabályai szerint megtartandó bírói árverés útján, a kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Erről a venni szándékozók azon hozzáadással értesítetnek, hogy az ezzel egyidejűleg megállapított árverési feltételek szerint: 1-ör. A megállapított kikiáltási ár, az 1500 frtnyi együttes becsérték.

2-ör. A venni szándékozók tartoznak az árverés alá bocsátott ingatlan kikiáltási árának 10%-át bánatpénzül készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban letenni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen telekkönyvi hatóságnál és Újbánya város elöljáróságánál is megtekinthetők.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság. Léván, 1882. évi február hó 25-én.

KONKOLY PÁL elnök CHRIASTELEY jegyző.

246. sz. Arverési hirdetmény. 123. 1. 1882. (Kivonat.)

A lévai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Holl Jozefina újbányai lakos végrehajtónak Gazi György berzencei lakos végrehajtást szenvedő elleni 40 frt töké követelése, ennek 1876. évi január hó 2. napjától évenként járó 6 frt kamatai, továbbá a 11 frt 90 kr perbeli és a már eddig 24 frt 84 krt tevő, ugy az ezennel 7 frt 10 krban megállapított, valamint a még felmerülő végrehajtási költségei kielégítése végett lefoglalt következő ingatlan vagyonosság u. m. Gazi Györgynek a fenn megnevezett járásbíró területéhez tartozó Berzence községbeli 43. számú tjkvben A. I. urbéres és megváltott irtvány fekvőség 1-6. sorszám alatt tulajdonánál felvett s tartozékával együtt 472 frt o. é. becsült ingatlanára az 1882. évi június hó 7. napján délelőtti 10 órakor Berzence községében a községi bíró lakánál az 1881. LX. t. cz. 169-174. §§-ok szabályai szerint megtartandó bírói árverés útján, a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Erről a venni szándékozók azon hozzáadással értesítetnek, hogy az ezzel egyidejűleg megállapított árverési feltételek szerint: 1-ör. A megállapított kikiáltási ár, a fenti becsár, vagyis 472 frt o. é.

2-ör. A venni szándékozók tartoznak az árverés alá bocsátott ingatlan kikiáltási árának 10%-át bánatpénzül készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban letenni.

Az árverés feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen telekkönyvi hatóságnál és Berzence község elöljáróságánál is megtekinthetők.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság. Léván, 1882. évi március hó 14-én.

GYENES JÓZSEF kir. járásbíró.

2594. sz. Arverési hirdetmény. 125. 1. 1882.

Az ipolysági kir. törvényszék területén Garam-Kis-Salló község határában fekvő és ezen község 23. és 330. számú tjkvben 27/a és 27/b. hrsz. alatt Sipos István végrehajtást szenvedő és Nagy András juhász tulajdonánál felvett 21. nép sorszámú ház beltelekkel s az ottani 342. sz. tjkvben 1-21. sorszám alatt Sipos István végrehajtást szenvedő tulajdonánál felvett birtok Winkler Nándor végrehajtó részéről 500 frt töké és járuléknak kielégítése végett végrehajtás alá vonatván, 1882. évi július hó 24-ik napján délelőtti 10 órakor Garam-Kis-Salló község házánál tartandó nyilvános árverésen, becsáron alul is el fognak adatni.

Kikiáltási árnak a g.-kis-sallói 23. és 360. sz. tjkvben 27/a és 27/b hrsz. a. 21. nép sorsz. háznál 320 frt, a 342. sz. tjkvben 1. 1-21. sorsz. alatt felvett birtoknál 1261 frt megállapított becsár s olgál.

Bánatpénzül az egyes kikiáltási áraknak 10%-a letendő. A vételárnak felerésze 45 nap alatt, másik felerésze 90 nap alatt, az árverés jogerőre emelkedésétől számítva fizetendő.

Az egyidejűleg megállapított árverési feltételek hivatalos órák alatt, a tki hatóságnál és Garam-Kis-Salló község elöljáróságánál megtekinthetők.

Kir. törvényszék telekkönyvi hatósága. Ipolyságon, 1882. március hó 29-én.

SZOKOLY SÁNDOR telekkönyvvezető.

Kételkedve kérde némi beteg önmagától: melyik gyógyszerhirdetésnek lehet hitelt adni? Ez, vagy ama hirdetés nagysága által tünik fel; a beteg választ s a legtöbb esetben épen — a legrosszabbat! A ki az ilyen csalódást s a hiába való pénzkidrást elkerülni akarja, annak tanácsoljuk, hogy Gorischek Károly es. kir. egyetemi könyvtárától Bécsben (Istvántér 6.) hozassa meg magának a „Betegbarát” című könyvecskét, mert abban a legjobbakkal bizonyult gyógyszerek tárgyilagosan és kimerítően vannak ismertetve, úgy, hogy minden beteg teljes nyugalommal bírálhat és a legjobb választhatja magának. A fentebbi, már 29 kiadást ért könyvecske ingyen és bérmentve küldetik meg a megrendelőnek, tehát nem okoz több költséget, mint 2 krajczárt a levelezési lapért, melymagyar is lehet. 126. 1.

Hirdetés. 127. 3-1. A lévai nagyvendégfogadó 1883-évi január hó 1-től ujonan kibérlendő lévén, ajánlatokat elfogad és bővebb adatokat nyújt Léván, május 14. 1882. A Léva urodalmi főbérnökség.

Bizalom biztosító intézeteink iránt. A magyar kir. honvédelmi minisztérium a honvéd-esapatoknak az ország összes raktáraiban elhelyezett, több mint 16 millió forintnyi értékét képviselő ruha-, fegyver- és egyéb felszerelési készleteit legközelebb az Első magyar általános biztosító társaság és a Foncière Pesti biztosító-intézet két hazai társulatnál egyenlő részben 10 évi tartamra biztosította. 120. 1.

Hirdetmény. 121. 2-1. Taubinger Ágost ur nagy-tőrei (posta Nagy-Kálna) gazdaságán eladatik: Egy 15 markos arabs-angol telivér, aransárga herélt paripa 6 éves. Egy mariahofi importált egy éves bika. Két Lincoln-Schir egy éves tenyészkos és végre három kan és 14 db. emse (Szunyogh-féle) fecske hasu, tiszta mangolicza malacz 5 hónapos. Az eladásra szánt állatok Nagy-Tőrén, a tulajdonos földbirtokosnál megtekinthetők.

Utazó ügynökök ismeretlen cégek varrógépeit magas áron kínálják, előpénzeket vesznek föl és azután rossz gépeket küldenek utárvételek mellett. E vidéken ilyenektől rendelni fölöslegessé válik, miután nálam mindig vannak raktáron Howe, Singer, Wehler & Wilson, Badenia és Anger varrógépek és minden előleg nélkül, 75 krajczáros, de még kisebb részletfizetésre adom azokat, 5 évi jótállás mellett. Családi czélokra ajánlom a Singer-gépeket, n e g y v e n forintért. FISCHER MIKSA kereskedésében Léván. 124. 38.-14. Nyomatott Dukesz Lipótnál, Léván.

Az egészségnek megszilárdítása és megőrzése Hoff János maláta-kivonat egészségi söre és Hoff-féle maláta egészségi csokoládé stb. gyógytápszerek által. Gyógyít köhögést, gyomor-, mell- és tüdőbajokat. Gyógyjelentés. Hoff János es. kir. udvari szállító urnak, kir. tanácsos, a cs. kir. arany érdemkereszt tulajdonosának, több magas érem lovagja feltalálója és egyedüli gyártója a Hoff János-féle maláta-kivonatnak, a legtöbb európai fejedelem udvari szállítója Bécsben, gyár: Grabenhof, Bräunerstrasse 2 sz. Iroda és gyári raktár: Graben, Bräunerstrasse 8. sz. Nagyrabecsi urnam! Nem mulasztatom el ez alkalommal tudomására adni, hogy nóm az ön maláta-kivonat egészségi sörét egy fél év óta gyengeség és köhögés ellen a legjobb eredménnyel használtam, már évek óta ősszel és tavaszkor, dacára annak, hogy egész gyógytárak orvosságait fogyasztotta el, a legnagyobb köhögés által kínoztatott és ereje fogyott, jelenleg pedig a mióta az ön egészségi sörét issza, köhögése elhagyta és erejét is visszanyerte. Az egészségi sört tovább is fogja inni. — E bizonyítványt azon megjegyzéssel állítom ki, hogy én az egészségi sör gyógyerejében nagyon kételkedtem, jelenleg pedig annak feltétlen híve vagyok. Kérek 58 üveg maláta-sört és 12 csomag maláta-édecset. S.-A.-Ujhely, 1881. május 14-én. Kiváló tisztelettel Gross Róbert, az osztr.-magy. északkeleti vasút fő-igazgatója. Hivatalos gyógyjelentés. Kir. porosz központi bizottság stb. Flensburg: A Hoff János-féle maláta-kivonat egészségi sör kitünő erősítő szernek bizonyult. Wittge őrnagy, a kir. porosz kórházak kiküldöttje. (Az első valódi nyálkaoldó Hoff János-féle maláta-mell-édecsek kék papirosban vannak.) Főraktár a következő gyógyszertárakban: Léván: Medveczky Sándor. Nyitra: Kovács József. Ipolyságon: Dombó Károly. Selmeczen: Wankovics Lajos.